

Τριμηνιαίος Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Η έρευνα για την κατάρτιση του δείκτη πραγματοποιείται από την Εταιρεία Ανώτατων Στελεχών Επιχειρήσεων (**ΕΑΣΕ**), φορέα που εκφράζει και εκπροσωπεί το ανώτατο επαγγελματικό μάντζμεντ στην Ελλάδα, με μέλη ανώτατα στελέχη των σημαντικότερων εταιρειών της χώρας, σε συνεργασία με την **ICAP Group**, τον μεγαλύτερο όμιλο παροχής υπηρεσιών προς επιχειρήσεις. Η έρευνα διεξάγεται κάθε τρίμηνο στα κορυφαία διευθυντικά στελέχη των μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων με σκοπό την καταγραφή των εκτιμήσεών τους για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και τις προβλέψεις τους για το εγγύς μέλλον.

Μεθοδολογία

Η έρευνα διεξάγεται στους CEOs (Διευθύνοντες Συμβούλους, Προέδρους, Γενικούς Διευθυντές) των 2.000 μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων. Στον πληθυσμό αυτό προστίθενται τα μέλη της ΕΑΣΕ, έτσι ο πληθυσμός ανέρχεται σε 2.340. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 11 ερωτήσεις¹ η συμπλήρωση και καταχώρησή του γίνεται ηλεκτρονικά μέσω ειδικού λογισμικού και ιστοσελίδας (www.icarb2b.gr). Οι 10 βασικές ερωτήσεις αφορούν την τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας και τις μελλοντικές προσδοκίες, ενώ στους CEOs απευθύνονται 1-2 επιπλέον ερωτήσεις που αφορούν σημαντικά θέματα γενικότερου οικονομικού ενδιαφέροντος κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας. Από το σύνολο των απαντήσεων στις 10 βασικές ερωτήσεις κατασκευάζεται ο γενικός δείκτης (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO General Index). Από τις απαντήσεις που αφορούν μόνο στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση κατασκευάζεται ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Current Status Index), ενώ από τις απαντήσεις που σχετίζονται με τις μελλοντικές εκτιμήσεις κατασκευάζεται ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Expectation Index). Η μετατροπή των απαντήσεων σε δείκτη και στη συνέχεια σε χρονολογική σειρά πραγματοποιήθηκε με την χρήση της μεθόδου net-balances (διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων)¹. Όλοι οι δείκτες είναι τριμηνιαίοι με βάση το 4^ο τρίμηνο του 2008 που πραγματοποιήθηκε η πρώτη έρευνα. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας περιλαμβάνει επιπλέον την ποσοστιαία κατανομή των απαντήσεων ανά ερώτηση, ενώ γίνεται ανάλυση των απαντήσεων ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων οι οποίες διακρίθηκαν σε τρία στρώματα με κριτήριο την απασχόληση (Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με απασχόληση που δεν υπερβαίνει τα 100 άτομα, μεγάλες επιχειρήσεις με 101-300 εργαζόμενους και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις με 301 απασχολούμενους και άνω) και ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησης όπου οι επιχειρήσεις διακρίθηκαν σε τρία στρώματα (αγροτικά προϊόντα-βιομηχανία-ενέργεια-κατασκευές, εμπόριο, υπηρεσίες). Το δείγμα ενημερώνεται σε κάθε έρευνα κατά ένα μικρό ποσοστό, ώστε να παρακολουθεί τις εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών των επιχειρήσεων καθώς και τις μετακινήσεις των ανώτατων στελεχών.

¹ OECD, *Business Tendency Surveys-A handbook*, 2003

Οι τρέχουσες διεθνείς οικονομικές εξελίξεις και η κατάσταση στην Ελλάδα

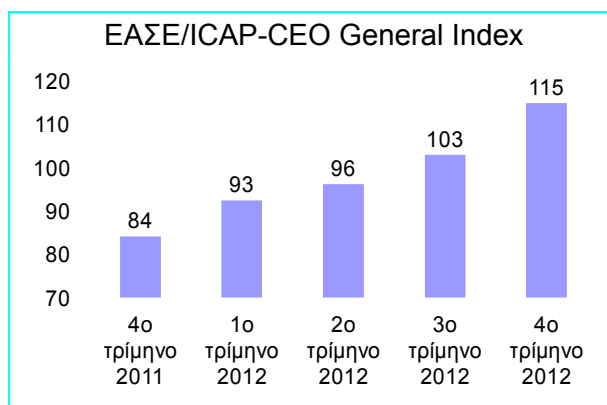
Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Eurostat κατά το 3^ο τρίμηνο του 2012 το ΑΕΠ των 17 χωρών της ευρωζώνης μειώθηκε κατά 0,1% και των 27 χωρών μελών της Ε.Ε. αυξήθηκε κατά 0,1% έναντι του προηγούμενου τριμήνου². Σε σύγκριση με το 3^ο τρίμηνο του 2011 ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ σημείωσε πτώση κατά 0,6% στην ευρωζώνη και κατά 0,4% στην Ε.Ε.(27). Στις ΗΠΑ ο ρυθμός ανάπτυξης το τρίτο τρίμηνο του 2012 (έναντι του 3^{ου} τριμήνου 2011) διαμορφώθηκε σε +2,5% και στην Ιαπωνία σε +0,2%. Η υψηλότερη ανάπτυξη έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του προηγούμενου έτους καταγράφηκε στη Λετονία (+5,3%) και ακολούθησαν Εσθονία (+3,4%), Λιθουανία (+3,3%), Σλοβακία (+2,5), Πολωνία (+1,9%) και Γερμανία (+0,9%). Αρνητική ανάπτυξη σημειώθηκε σε αρκετές χώρες με σημαντικότερη μείωση στην Ελλάδα³ (-7,2%), Πορτογαλία (-3,4%), Σλοβενία (-2,9%), Ιταλία (-2,4%), Κύπρος (-2,3%), Ουγγαρία και Ισπανία (-1,6%) και Τσεχία (-1,5%).

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ε.Ε. το 2012 για τις χώρες της ευρωζώνης ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ θα διαμορφωθεί σε -0,4% ενώ για το 2013 προβλέπεται στασιμότητα (+0,1%). Για την Ελλάδα οι εκτιμήσεις για το 2012 είναι -6,0% και οι προβλέψεις για το 2013 (-4,2%)⁴.

Ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος (BCI)⁵ για την ευρωζώνη, αν και αρνητικός, σημείωσε μικρή άνοδο από -1,31 τον Σεπτέμβριο σε -1,12 τον Δεκέμβριο του 2012.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Δεκέμβριο του 2012.

Ο γενικός δείκτης οικονομικού κλίματος (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO General Index) το τέταρτο τρίμηνο του 2012 ανήλθε στις 115 μονάδες συνεχίζοντας για πέμπτο τρίμηνο την ανοδική του πορεία. Η σταθερή βελτίωση του δείκτη εκφράζει την αισιοδοξία ότι μετά την ψήφιση των νέων μέτρων και την θετική απόφαση του Eurogroup για εκταμίευση του σημαντικού ποσού των 52,5 δισ. η ελληνική οικονομία, παρά το σημαντικό κόστος προσαρμογής, θέτει τις βάσεις για επάνοδο σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης.

² Eurostat, newsrelease euroindicators, 6 December 2012

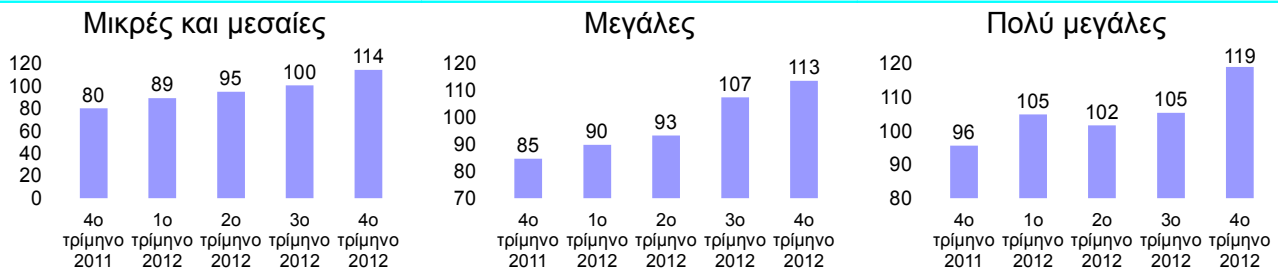
³ Μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία

⁴ European Commission, Statistical Annex of European Economy, October 2012

⁵ European Commission, Business Climate Indicator for the Euro Area, December 2012

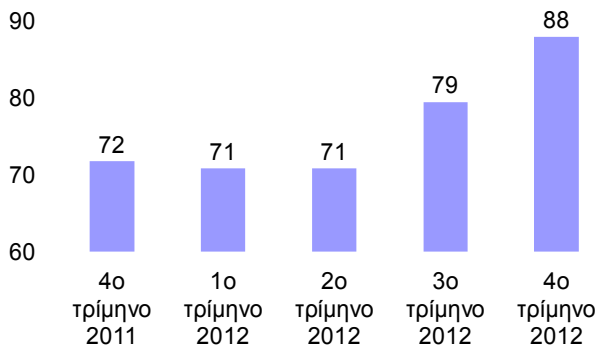
Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά τάξη μεγέθους δείχνει αξιόλογη βελτίωση του κλίματος σε όλα τα μεγέθη επιχειρήσεων.

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Confidence Index ανά μέγεθος επιχείρησης με κριτήριο την απασχόληση

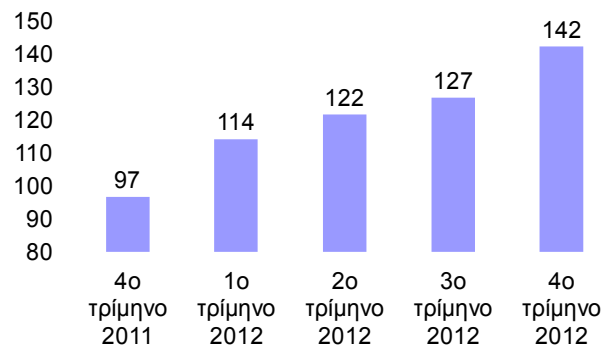

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ-CEO Current Status Index) συνεχίζει την ανοδική του πορεία, ενώ αυξάνεται σημαντικά έναντι του προηγούμενου τριμήνου ο δείκτης προσδοκιών ο οποίος διαμορφώθηκε στις 142 μονάδες.

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Current status Index

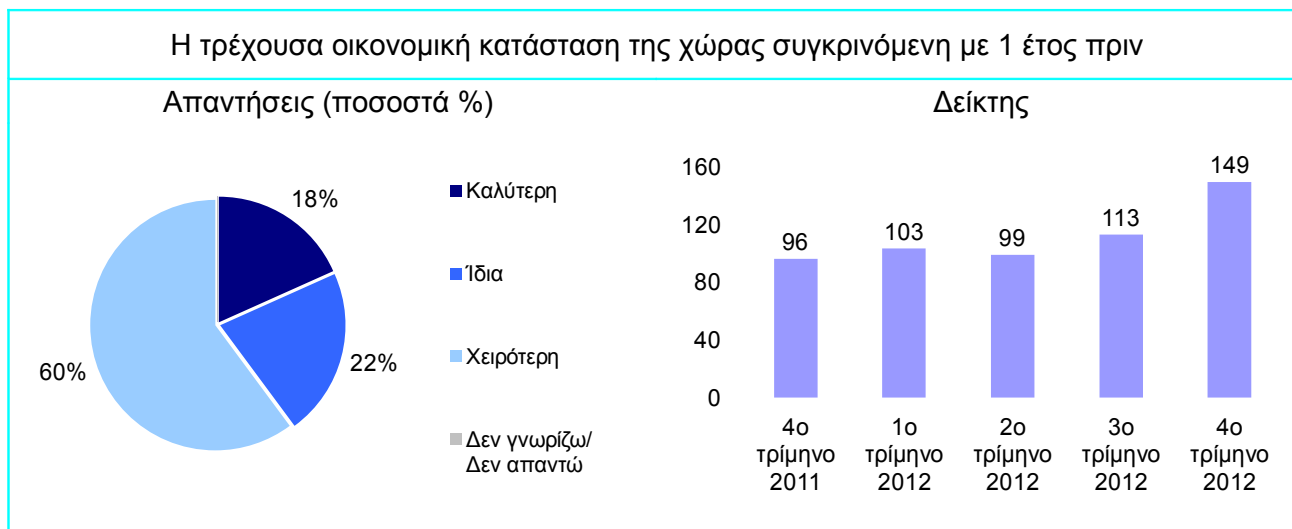

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Expectation Index

Τα αναλυτικά αποτελέσματα της έρευνας Δεκεμβρίου 2012

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της χώρας σημείωσε εντυπωσιακή άνοδο και διαμορφώθηκε στις 149 μονάδες. Το ποσοστό των CEOs που θεωρεί ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας είναι καλύτερη έναντι του περασμένου έτους αυξήθηκε σημαντικά σε 18% έναντι 3% του προηγούμενου τριμήνου.

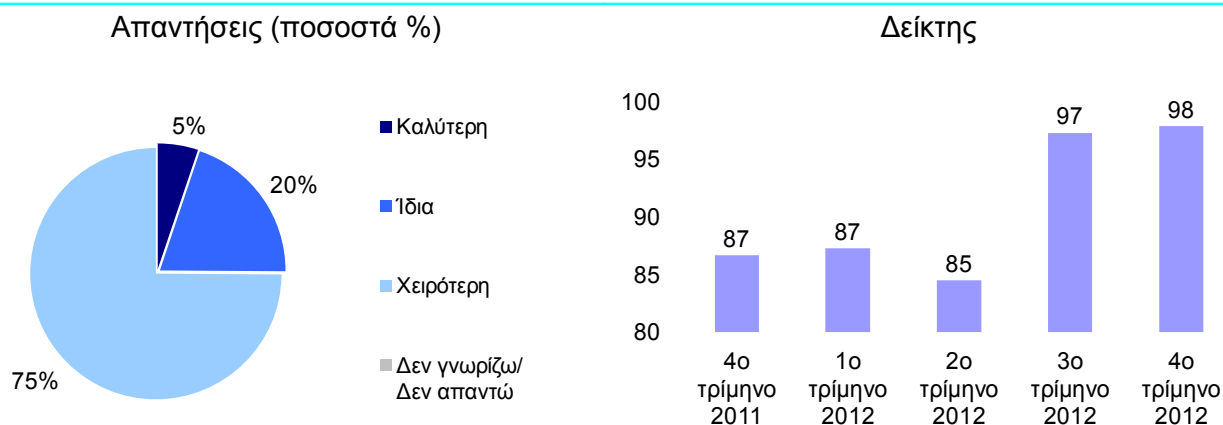

Συνεχίζονται οι θετικές προσδοκίες των CEOs για την οικονομική κατάσταση της χώρας ένα έτος μετά που αποτυπώνονται στην σημαντική βελτίωση του δείκτη στις 196 μονάδες. Σχεδόν ένας στους δύο CEOs θεωρεί ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας θα βελτιωθεί στο επόμενο έτος.

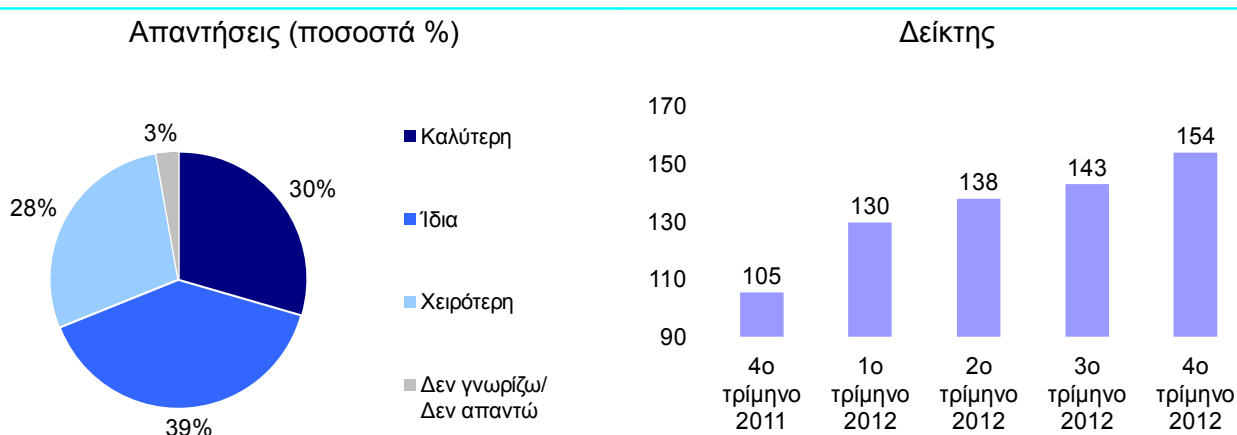
Ο δείκτης της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις παρέμεινε σχεδόν στάσιμος έναντι του προηγούμενου τριμήνου. Τρεις στους τέσσερις CEOs πιστεύουν ότι η τρέχουσα κατάσταση του κλάδου τους είναι δυσμενέστερη έναντι του περασμένου έτους.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης σε σχέση με 1 έτος πριν

Ο δείκτης προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση του κλάδου παρουσιάζει σταθερά ανοδική πορεία και διαμορφώθηκε στις 154 μονάδες. Οι CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων εμφανίζονται περισσότερο αισιόδοξοι έναντι των υπόλοιπων μεγεθών.

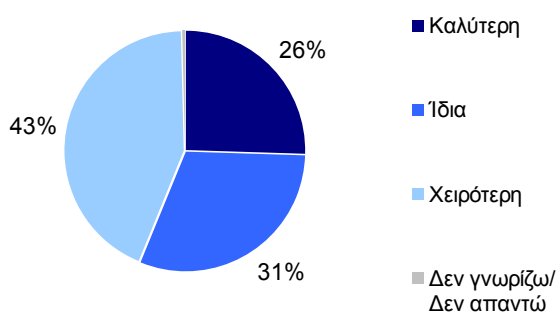
Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης 1 έτος μετά

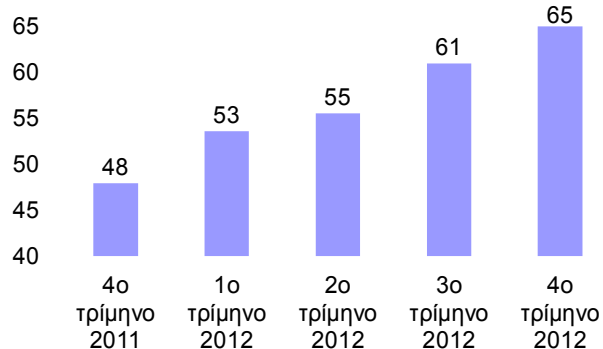
Συνεχίζεται το αισιόδοξο το κλίμα που επικρατεί μεταξύ των CEOs σχετικά με την τρέχουσα πορεία των επιχειρήσεων που διοικούν, με τον δείκτη να σημειώνει νέα άνοδο στις 65 μονάδες. Ένας στους τέσσερις CEOs δηλώνει ότι η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της εταιρείας του είναι καλύτερη σε σχέση με ένα έτος πριν.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της εταιρείας συγκρινόμενη με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

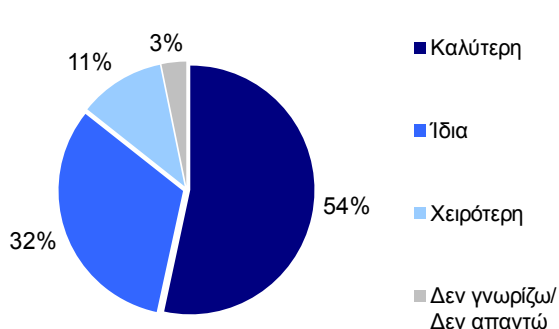
Δείκτης

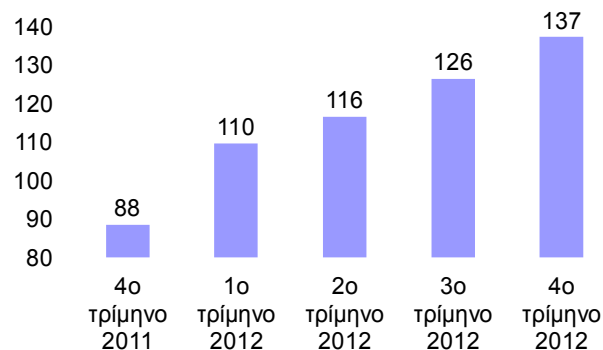
Θετικές για τέταρτο συνεχόμενο τρίμηνο είναι οι προσδοκίες των CEOs για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας τους το επόμενο έτος. Ο δείκτης ανήλθε στις 137 μονάδες έναντι 126 του προηγούμενου τριμήνου. Το ποσοστό των CEOs που αισιοδοξούν ότι θα βελτιωθεί η κατάσταση των επιχειρήσεων τους το επόμενο έτος αυξήθηκε σε 54% έναντι 47% το προηγούμενο τρίμηνο.

Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας 1 έτος μετά

Απαντήσεις (ποσοστά %)

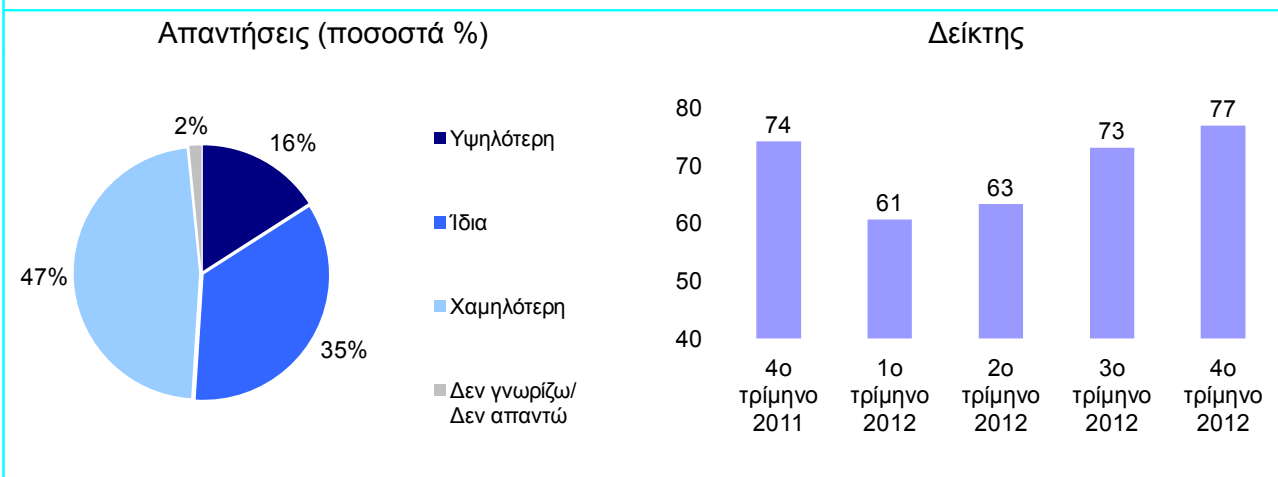

Δείκτης

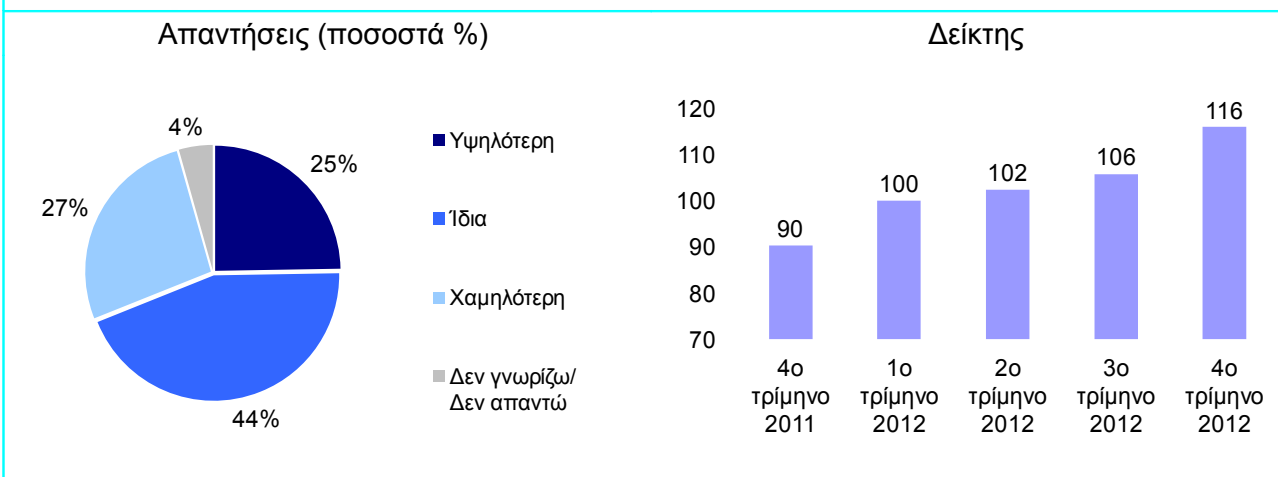
Ο δείκτης τρεχουσών δαπανών για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου σημείωσε άνοδο και διαμορφώθηκε στις 77 μονάδες έναντι 73 του προηγούμενου τριμήνου. Το 16% των CEOs δήλωσε ότι τρέχουσα επενδυτική δαπάνη των επιχειρήσεων που διοικούν είναι υψηλότερη σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Στις βιομηχανικές επιχειρήσεις καταγράφεται διαφοροποίηση έναντι των υπόλοιπων τομέων με μείωση του δείκτη.

Η τρέχουσα δαπάνη για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου της εταιρείας σε σχέση με 1 έτος πριν

Ο δείκτης επενδυτικών προσδοκιών συνέχισε την ανοδική πορεία και διαμορφώθηκε στις 116 μονάδες. Το 25% των CEOs δηλώνουν ότι η επενδυτική δαπάνη στις επιχειρήσεις που διοικούν θα είναι αυξημένη κατά τον επόμενο χρόνο.

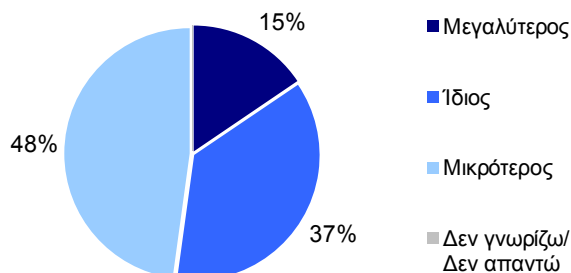
Η εκτίμηση για την δαπάνη επενδύσεων παγίου κεφαλαίου της εταιρείας 1 έτος μετά

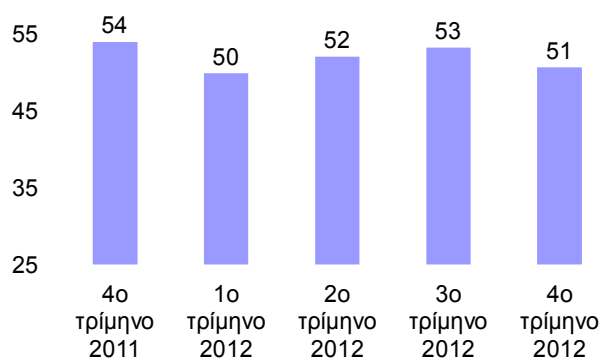
Ο δείκτης για την τρέχουσα απασχόληση σημείωσε κάμψη στις 51 μονάδες έναντι 53 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δήλωσε ότι δεν υπήρξαν μεταβολές στην απασχόληση των επιχειρήσεών τους αυξήθηκε σε 37% (έναντι 30% το προηγούμενο τρίμηνο). Παράλληλα, το ποσοστό των CEOs στις επιχειρήσεις των οποίων σημειώθηκε μείωση της απασχόλησης διαμορφώθηκε σε 48% (έναντι 50% το προηγούμενο τρίμηνο).

Ο αριθμός εργαζομένων της εταιρείας συγκρινόμενος με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

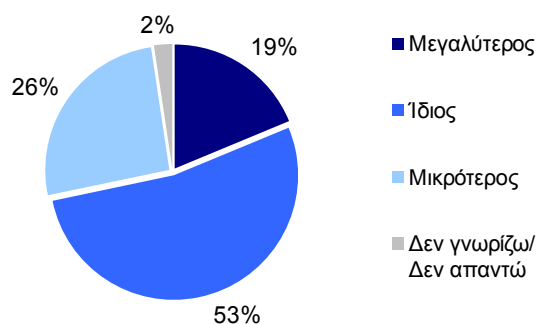
Δείκτης

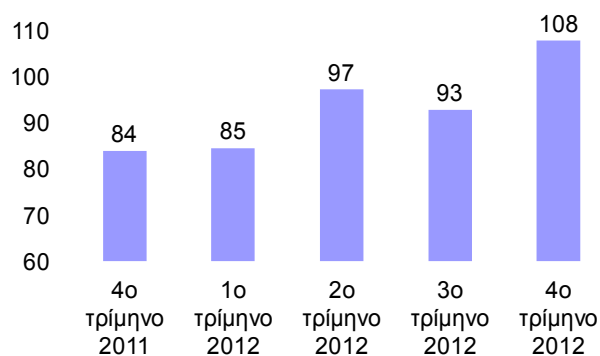
Ο δείκτης προσδοκιών απασχόλησης παρουσίασε άνοδο στις 108 μονάδες έναντι 93 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που αναμένει το επόμενο έτος αύξηση της απασχόλησης βελτιώθηκε σε 19% έναντι 15% το προηγούμενο τρίμηνο.

Ο αριθμός εργαζομένων της εταιρείας 1 έτος μετά

Απαντήσεις (ποσοστά %)

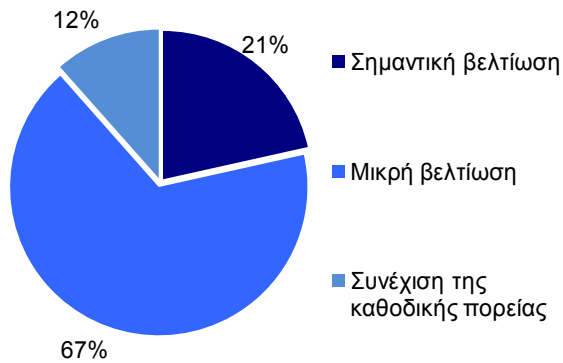

Δείκτης

Εκτός των βασικών ερωτήσεων που υποβάλλονται κάθε τρίμηνο στους CEOs, ζητήθηκε επιπλέον η γνώμη τους σχετικά με την επίδραση στην επιχειρηματική δραστηριότητα της απόφασης του Eurogroup για εκταμίευση ποσού 52,5 δισ. προς την Ελλάδα. Ένας στους πέντε CEOs πιστεύει ότι

Επίδραση στην επιχειρηματική δραστηριότητα της απόφασης του Eurogroup για εκταμίευση ποσού 52,5 δισ. προς την Ελλάδα

θα υπάρξει σημαντική βελτίωση στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Ωστόσο, το 67% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι η βελτίωση θα είναι μικρή, ενώ αντίθετα το 12% εκτιμά ότι θα συνεχιστεί η καθοδική πορεία. Οι CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων έχουν θετικότερες προσδοκίες από την απόφαση του Eurogroup αφού ένας στους τέσσερις περιμένει σημαντική βελτίωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα.